

**Materiał porównawczy
do projektu ustawy**

**o zmianie ustaw w zakresie ochrony dóbr osobistych przed rozpowszechnianiem
zawierających nieprawdziwe informacje materiałów wyborczych i materiałów
dotyczących referendum**

(druk nr 855 S)

USTAWA z dnia z dnia 27 września 1990 r. O WYBORZE PREZYDENTA
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ (Dz. U. z 2010 r. Nr 72, poz. 467)

[Art. 80.

- 1. Jeżeli plakaty, hasła, ulotki, wypowiedzi albo inne formy propagandy i agitacji zawierają dane i informacje nieprawdziwe, każdy zainteresowany ma prawo wnieść do sądu okręgowego wniosek o:*
 - 1) orzeczenie konfiskaty takich materiałów;*
 - 2) wydanie zakazu publikowania takich danych i informacji;*
 - 3) nakazanie sprostowania informacji;*
 - 4) nakazanie przeproszenia pomówionego;*
 - 5) nakazanie uczestnikowi postępowania wpłacenia kwoty do 50.000 złotych na rzecz instytucji charytatywnej;*
 - 6) zasądzenie od uczestnika postępowania na rzecz wnioskodawcy kwoty do 50.000 złotych tytułem odszkodowania.*
- 2. Sąd okręgowy rozpoznaje wniosek, o którym mowa w ust. 1, w ciągu 24 godzin w postępowaniu nieprocesowym. Sąd może rozpoznać sprawę w wypadku usprawiedliwionej nieobecności wnioskodawcy lub uczestnika postępowania, którzy o terminie rozprawy zostali prawidłowo powiadomieni. Postanowienie, kończące postępowanie w sprawie, sąd niezwłocznie doręcza osobie zainteresowanej, o której mowa w ust. 1, właściwej okręgowej komisji wyborczej i zobowiązanemu do wykonania postanowienia sądu. Na postanowienie sądu okręgowego przysługuje w ciągu 24 godzin zażalenie do sądu apelacyjnego, który jest obowiązany do jego rozpatrzenia w ciągu 24 godzin. Od postanowienia sądu apelacyjnego nie przysługuje środek prawny i podlega on natychmiastowemu wykonaniu.*
- 3. Dane lub informacje nieprawdziwe odnoszące się do wyborów i związane z kampanią wyborczą, opublikowane w prasie, podlegają sprostowaniu w ciągu 48 godzin.*
- 4. W odniesieniu do sprostowań danych lub informacji opublikowanych w innej prasie niż dziennik sąd wskazuje dziennik, w którym sprostowanie ma być zamieszczone na koszt zobowiązanego w ciągu 48 godzin.*

5. *W razie odmowy lub niezamieszczenia sprostowania przez zobowiązanego lub wskazanego w postanowieniu sądu, sąd na wniosek zainteresowanego zarządza opublikowanie sprostowania w trybie egzekucyjnym na koszt zobowiązanego.*
6. *W sprawach, o których mowa w ust. 3-5, przepisu art. 76b ust. 2 nie stosuje się.]*

<Art. 80.

W przypadku rozpowszechniania materiałów wyborczych zawierających informacje nieprawdziwe stosuje się odpowiednio art. 91 ustawy z dnia 12 kwietnia 2001 r. – Ordynacja wyborcza do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej.>

USTAWA z dnia 16 lipca 1998 r. – ORDYNACJA WYBORCZA DO RAD GMIN, RAD POWIATÓW I SEJMIKÓW WOJEWÓDZTW (Dz. U. z 2003 r. Nr 159, poz. 1547, z późn. zm.)

[Art. 72.

1. *Jeżeli rozpowszechniane, w tym również w prasie, w rozumieniu prawa prasowego, materiały wyborcze, a w szczególności plakaty, ulotki, hasła i wypowiedzi lub inne formy prowadzonej w okresie kampanii wyborczej agitacji zawierają informacje nieprawdziwe, kandydat na radnego lub pełnomocnik wyborczy zainteresowanego komitetu wyborczego ma prawo wnieść do sądu okręgowego wniosek o wydanie orzeczenia:*
 - 1) *zakazu rozpowszechniania takich informacji;*
 - 2) *przepadku materiałów wyborczych zawierających takie informacje;*
 - 3) *nakazania sprostowania takich informacji;*
 - 4) *nakazania publikacji odpowiedzi na stwierdzenia naruszające dobra osobiste;*
 - 5) *nakazania przeproszenia osoby, której dobra osobiste zostały naruszone;*
 - 6) *nakazania uczestnikowi postępowania wpłacenia kwoty do 10.000 złotych na rzecz instytucji charytatywnej.*
2. *Sąd okręgowy rozpoznaje wniosek, o którym mowa w ust. 1, w ciągu 24 godzin w postępowaniu nieprocesowym. Sąd może rozpoznać sprawę w przypadku usprawiedliwionej nieobecności wnioskodawcy lub uczestnika postępowania, pod warunkiem że o terminie rozprawy zostali oni prawidłowo powiadomieni. Postanowienie kończące postępowanie w sprawie sąd niezwłocznie doręcza osobie zainteresowanej, o której mowa w ust. 1, właściwemu komisarzowi wyborczemu i obowiązkanemu do wykonania postanowienia sądu.*
3. *Na postanowienie sądu okręgowego, w terminie 24 godzin od jego wydania, służy zażalenie do sądu apelacyjnego. Sąd apelacyjny, w składzie trzech sędziów, rozpoznaje zażalenie w postępowaniu nieprocesowym, w trybie i terminie, o których mowa w ust. 2. Na postanowienie sądu apelacyjnego nie przysługuje środek zaskarżenia i podlega ono natychmiastowemu wykonaniu.]*

<Art. 72.

W przypadku rozpowszechniania materiałów wyborczych zawierających informacje nieprawdziwe stosuje się odpowiednio art. 91 ustawy z dnia 12 kwietnia 2001 r. – Ordynacja wyborcza do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej.>

[Art. 73.

1. *Publikacja sprostowania, odpowiedzi lub przeprosin następuje najpóźniej w ciągu 48 godzin, na koszt zobowiązanego. W orzeczeniu sąd wskazuje prasę, w rozumieniu prawa prasowego, w której ma nastąpić publikacja, oraz termin publikacji.*
2. *(skreślony).*
3. *W razie odmowy lub niezamieszczenia sprostowania, odpowiedzi lub przeprosin przez zobowiązanego w sposób określony w postanowieniu sądu, sąd na wniosek zainteresowanego zarządza opublikowanie sprostowania, odpowiedzi lub przeprosin w trybie egzekucyjnym na koszt zobowiązanego.*
4. *W sprawach, o których mowa w ust. 1 i 3 i art. 72, przepisu art. 65 ust. 1 nie stosuje się.]*

USTAWA z dnia 15 września 2000 r. O REFERENDUM LOKALNYM (Dz. U. Nr 88, poz. 985, z późn. zm.)

Art. 35.

[1. Jeżeli plakaty, hasła, ulotki, wypowiedzi albo inne formy propagandy i agitacji zawierają nieprawdziwe dane i informacje, każdy zainteresowany ma prawo złożyć do sądu okręgowego wniosek o:

- 1) orzeczenie konfiskaty takich materiałów,*
- 2) wydanie zakazu publikowania takich materiałów,*
- 3) nakazanie sprostowania informacji,*
- 4) nakazanie przeproszenia pomówionego,*
- 5) nakazanie uczestnikowi postępowania wpłacenia kwoty do 10.000 złotych na rzecz instytucji charytatywnej,*
- 6) zasądzenie od uczestnika postępowania na rzecz wnioskodawcy kwoty do 10.000 złotych tytułem odszkodowania.]*

<1. W przypadku rozpowszechniania materiałów dotyczących referendum zawierających informacje nieprawdziwe stosuje się odpowiednio art. 44 ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o referendum ogólnokrajowym.>

[2. Sąd okręgowy rozpoznaje wniosek, o którym mowa w ust. 1, w ciągu 24 godzin w postępowaniu nieprocesowym. Sąd może rozpoznać sprawę w przypadku usprawiedliwionej nieobecności wnioskodawcy lub uczestnika postępowania, pod warunkiem że o terminie rozprawy zostali oni prawidłowo powiadomieni. Postanowienie kończące postępowanie w sprawie sąd niezwłocznie doręcza osobie zainteresowanej, o której mowa w ust. 1, i zobowiązanemu do wykonania postanowienia.

3. *Na postanowienie sądu okręgowego, w terminie 24 godzin od jego wydania, służy zażalenie do sądu apelacyjnego. Sąd apelacyjny, w składzie trzech sędziów, rozpoznaje zażalenie w postępowaniu nieprocesowym, w trybie i terminie, o których mowa w ust. 2. Na postanowienie sądu apelacyjnego nie przysługuje środek zaskarżenia i podlega ono natychmiastowemu wykonaniu.]*
- [4. Postanowienia, o których mowa w ust. 2 i 3, w referendum zarządzonym przez organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego doręcza się właściwemu organowi wykonawczemu jednostki samorządu terytorialnego, a komisarzowi wyborczemu - w referendum przez niego zarządzonym.*
- 5. Postanowienia, o których mowa w ust. 2 i 3, w referendum zarządzonym w sprawie odwołania wójta (burmistrza, prezydenta miasta) doręcza się właściwemu przewodniczącemu rady gminy.]*
- <4. Postanowienia, o których mowa w art. 44 ust. 2 i 3 ustawy wymienionej w ust. 1, w referendum zarządzonym przez organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego doręcza się właściwemu organowi wykonawczemu jednostki samorządu terytorialnego, a komisarzowi wyborczemu - w referendum przez niego zarządzonym.**
- 5. Postanowienia, o których mowa w art. 44 ust. 2 i 3 ustawy wymienionej w ust. 1, w referendum zarządzonym w sprawie odwołania wójta (burmistrza, prezydenta miasta) doręcza się właściwemu przewodniczącemu rady gminy.>**

[Art. 36.

- 1. Nieprawdziwe informacje i dane odnoszące się do referendum i związane z kampanią referendalną opublikowane w prasie podlegają sprostowaniu w ciągu 48 godzin.*
- 2. W stosunku do sprostowań informacji i danych opublikowanych w prasie innej niż dziennik sąd okręgowy wskazuje dziennik, w którym sprostowanie ma być zamieszczane na koszt obowiązującego w ciągu 48 godzin.*
- 3. W razie odmowy zamieszczenia sprostowania lub niezamieszczenia sprostowania przez obowiązującego w sposób określony w postanowieniu sądu, sąd na wniosek zainteresowanego zarządza opublikowanie sprostowania w trybie egzekucyjnym na koszt obowiązującego.*
- 4. W sprawach, o których mowa w ust. 1-3 i art. 35, przepisu art. 29 ust. 1 nie stosuje się.]*

USTAWA z dnia 12 kwietnia 2001 r. – ORDYNACJA WYBORCZA DO SEJMU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ I DO SENATU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ (Dz. U. z 2007 r. Nr 190, poz. 1360, z 2008 r. Nr 171, poz. 1056 oraz z 2009 r. Nr 119, poz. 999)

Art. 91.

1. Jeżeli rozpowszechniane, w tym również w prasie w rozumieniu prawa prasowego, materiały wyborcze, a w szczególności plakaty, ulotki, hasła i wypowiedzi lub inne formy prowadzonej w okresie kampanii wyborczej agitacji, zawierają informacje

nieprawdziwe, kandydat na posła albo kandydat na senatora lub pełnomocnik wyborczy zainteresowanego komitetu wyborczego ma prawo wnieść do sądu okręgowego wniosek o wydanie orzeczenia:

- 1) zakazu rozpowszechniania takich informacji;
 - 2) przepadku materiałów wyborczych zawierających takie informacje;
 - 3) nakazania sprostowania takich informacji;
 - 4) nakazania publikacji odpowiedzi na stwierdzenia naruszające dobra osobiste;
 - 5) nakazania przeproszenia osoby, której dobra osobiste zostały naruszone.
2. Sąd okręgowy rozpoznaje wniosek, o którym mowa w ust. 1, w ciągu 24 godzin w postępowaniu nieprocesowym. Sąd może rozpoznać sprawę w wypadku usprawiedliwionej nieobecności wnioskodawcy lub uczestnika postępowania, którzy o terminie rozprawy zostali prawidłowo powiadomieni. Postanowienie kończące postępowanie w sprawie sąd niezwłocznie doręcza wraz z uzasadnieniem osobie zainteresowanej, o której mowa w ust. 1, i zobowiązanemu do wykonania postanowienia sądu.
3. Na postanowienie sądu okręgowego przysługuje w ciągu 24 godzin zażalenie do sądu apelacyjnego, który rozpoznaje je w ciągu 24 godzin. *[Od postanowienia sądu apelacyjnego nie przysługuje środek prawny i podlega ono natychmiastowemu wykonaniu.]* **<Od postanowienia sądu apelacyjnego skarga kasacyjna nie przysługuje.>**
4. Publikacja sprostowania, odpowiedzi lub przeprosin następuje najpóźniej w ciągu 48 godzin, na koszt zobowiązanego. W orzeczeniu sąd wskazuje prasę, w rozumieniu prawa prasowego, w której nastąpić ma publikacja, oraz termin publikacji.
5. W razie niezamieszczenia sprostowania, odpowiedzi lub przeprosin sąd, na wniosek zainteresowanego, zarządza ich publikację na koszt zobowiązanego, w trybie postępowania egzekucyjnego.

<6. W sprawach, o których mowa w ust. 4 i 5 przepisu art. 85 ust. 1 nie stosuje się.>

USTAWA z dnia 14 marca 2003 r. O REFERENDUM OGÓLNOKRAJOWYM (Dz. U. Nr 57, poz. 507, z późn. zm.)

Art. 44.

[1. Jeżeli rozpowszechniane, w tym również w prasie w rozumieniu prawa prasowego, materiały dotyczące referendum, a w szczególności plakaty, ulotki, hasła i wypowiedzi lub inne formy prowadzonej kampanii referendalnej zawierają informacje nieprawdziwe, każdy, czyjego prawa dotyczy wynik postępowania, o którym mowa w ust. 2, ma prawo wnieść do sądu okręgowego wniosek o wydanie orzeczenia:

- 1) zakazu rozpowszechniania takich informacji;*
- 2) przepadku materiałów zawierających takie informacje;*
- 3) nakazania sprostowania takich informacji;*
- 4) nakazania publikacji odpowiedzi na stwierdzenia naruszające dobra osobiste;*

Objaśnienie oznaczeń: [] kursywa – tekst usunięty przez Senat

◇ druk pogrubiony – tekst wstawiony przez Senat

5) nakazania przeproszenia osoby, której dobra osobiste zostały naruszone.]

<1. Jeżeli rozpowszechniane, w tym również w prasie w rozumieniu prawa prasowego, materiały dotyczące referendum, a w szczególności plakaty, ulotki, hasła i wypowiedzi lub inne formy prowadzonej w okresie kampanii referendalnej agitacji, zawierają informacje nieprawdziwe, każdy zainteresowany ma prawo wnieść do sądu okręgowego wniosek o wydanie orzeczenia:

1) zakazu rozpowszechniania takich informacji;

2) przypadku materiałów wyborczych zawierających takie informacje;

3) nakazania sprostowania takich informacji;

4) nakazania publikacji odpowiedzi na stwierdzenia naruszające dobra osobiste;

5) nakazania przeproszenia osoby, której dobra osobiste zostały naruszone.>

2. Sąd okręgowy rozpoznaje wniosek, o którym mowa w ust. 1, w ciągu 24 godzin w postępowaniu nieprocesowym. Sąd może rozpoznać sprawę w przypadku usprawiedliwionej nieobecności wnioskodawcy lub uczestnika postępowania, którzy o terminie rozprawy zostali prawidłowo powiadomieni. Postanowienie kończące postępowanie w sprawie sąd niezwłocznie doręcza, wraz z uzasadnieniem, osobie, która złożyła wniosek, o którym mowa w ust. 1, i zobowiązanemu do wykonania zobowiązania sądu.

3. Na postanowienie sądu okręgowego przysługuje w ciągu 24 godzin zażalenie do sądu apelacyjnego, który rozpoznaje je w ciągu 24 godzin. *[Od postanowienia sądu apelacyjnego nie przysługuje środek prawny i podlega ono natychmiastowemu wykonaniu.]* **<Od postanowienia sądu apelacyjnego skarga kasacyjna nie przysługuje.>**

4. Przedstawienie przez zobowiązanego do publikacji sprostowania, odpowiedzi lub przeprosin następuje najpóźniej w ciągu 24 godzin od doręczenia postanowienia, na koszt zobowiązanego. W orzeczeniu sąd wskazuje prasę, w rozumieniu prawa prasowego, w której ma nastąpić publikacja. Publikacja następuje niezwłocznie.

5. W razie odmowy lub niezamieszczenia sprostowania, odpowiedzi lub przeprosin przez zobowiązanego w sposób określony w postanowieniu sądu, sąd na wniosek osoby, która złożyła wniosek, o którym mowa w ust. 1, zarządza ich publikację na koszt zobowiązanego, w trybie postępowania egzekucyjnego.

<6. W sprawach, o których mowa w ust. 4 i 5, przepisu art. 38 nie stosuje się.>

USTAWA z dnia 23 stycznia 2004 r. – ORDYNACJA WYBORCZA DO PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO (Dz. Nr 25, poz. 219, z późn. zm.)

[Art. 74.

1. Jeżeli rozpowszechniane, w tym również w prasie w rozumieniu prawa prasowego, materiały wyborcze, a w szczególności plakaty, ulotki, hasła i wypowiedzi lub inne formy prowadzonej w okresie kampanii wyborczej agitacji, zawierają informacje nieprawdziwe, kandydat na posła do Parlamentu Europejskiego lub pełnomocnik wyborczy

zainteresowanego komitetu wyborczego ma prawo wnieść do sądu okręgowego wniosek o wydanie orzeczenia:

- 1) zakazu rozpowszechniania takich informacji;*
 - 2) przepadku materiałów wyborczych zawierających takie informacje;*
 - 3) nakazania sprostowania takich informacji;*
 - 4) nakazania publikacji odpowiedzi na stwierdzenia naruszające dobra osobiste;*
 - 5) nakazania przeproszenia osoby, której dobra osobiste zostały naruszone.*
- 2. Sąd okręgowy rozpoznaje wniosek, o którym mowa w ust. 1, w ciągu 24 godzin w postępowaniu nieprocesowym. Sąd może rozpoznać sprawę w przypadku usprawiedliwionej nieobecności wnioskodawcy lub uczestnika postępowania, którzy o terminie rozprawy zostali prawidłowo powiadomieni. Postanowienie kończące postępowanie w sprawie sąd niezwłocznie doręcza wraz z uzasadnieniem osobie zainteresowanej, o której mowa w ust. 1, i zobowiązanemu do wykonania postanowienia sądu.*
- 3. Na postanowienie sądu okręgowego przysługuje w ciągu 24 godzin zażalenie do sądu apelacyjnego, który rozpoznaje je w ciągu 24 godzin. Od postanowienia sądu apelacyjnego nie przysługuje środek prawny i podlega ono natychmiastowemu wykonaniu.*
- 4. Publikacja sprostowania, odpowiedzi lub przeprosin następuje najpóźniej w ciągu 48 godzin, na koszt zobowiązanego. W orzeczeniu sąd wskazuje prasę w rozumieniu prawa prasowego, w której nastąpić ma publikacja, oraz termin publikacji.*
- 5. W razie niezamieszczenia sprostowania, odpowiedzi lub przeprosin sąd, na wniosek zainteresowanego, zarządza ich publikację na koszt zobowiązanego, w trybie postępowania egzekucyjnego.]*

<Art. 74.

W przypadku rozpowszechniania materiałów wyborczych zawierających informacje nieprawdziwe stosuje się odpowiednio art. 91 ustawy z dnia 12 kwietnia 2001 r. – Ordynacja wyborcza do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej.>